

МАТЕРІАЛИ

НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ “ФІЛАТОВСЬКІ ЧИТАННЯ - 2021”

20-21 травня 2021 р.

Одеса

Національна академія медичних наук України
Міністерство охорони здоров'я України
ГО «Товариство офтальмологів України»
ДУ «Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П. Філатова НАМН України»

МАТЕРІАЛИ

Науково-практичної конференції
з міжнародною участю “Філатовські читання-2021”

20-21 травня 2021 р.
Одеса

МАТЕРИАЛЫ

Научно-практической конференции
с международным участием “Филатовские чтения-2021”

20-21 мая 2021 р.
Одесса

ABSTRACTS

Research/practice conference with international participation
“2021 Filatov Memorial Lectures”

20-21 May 2021
Odesa

Одеса, 2021

УДК

ББК

Затверджено Вченою радою ДУ "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П.Філатова НАМН України". Протокол № 3 від 24 квітня 2021 року.

Редакційна колегія

- Пасечнікова Н. В. член-кор. НАМН України, д-р мед.наук, професор, директор ДУ "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П. Філатова НАМН України"
- Науменко В.О. д-р мед. наук, професор, заступник директора з науково-медичної роботи ДУ "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім.В.П.Філатова НАМН України"
- Стойловська О.Г. завідувач відділу науково-медичної та патентної інформації ДУ "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П.Філатова НАМН України"
- Мирненко В.В. завідувач організаційно-методичного відділу ДУ "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім.В.П.Філатова НАМН України"
- Сафроненкова І.О. канд. мед. наук, с.н.с. відділу офтальмоонкології ДУ "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім.В.П.Філатова НАМН України"
- Слободяник С.Б. канд. мед. наук, завідувач лабораторії функціональних методів дослідження ДУ "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П.Філатова НАМН України"
- Аркуша А.Ю. співробітник відділу науково-медичної та патентної інформації ДУ "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П.Філатова НАМН України"
- Муратова Є.Г. співробітник відділу науково-медичної та патентної інформації ДУ "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П.Філатова НАМН України"
- Волкова Ю.С. молодший науковий співробітник організаційно-методичного відділу ДУ "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П.Філатова НАМН України"
- Березовська К.О. молодший науковий співробітник організаційно-методичного відділу ДУ "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П.Філатова НАМН України"
- Іванчукова Г.В. молодший науковий співробітник організаційно-методичного відділу ДУ "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П.Філатова НАМН України"
- Аніщенко Ю.О. перекладач ДУ "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П.Філатова НАМН України"

Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю
М 34 «Філатовські читання-2021». 20-21 травня 2021. – Одеса, "Чорномор'я". – 380 с.

У цьому збірнику представлені матеріали, авторами яких є українські фахівці в галузі офтальмології. У роботах викладені результати науково-практичних робіт, присвячених актуальним питанням надання висококваліфікованої допомоги пацієнтам із захворюванням очей. Матеріали збірника можуть бути корисні для науковців, практикуючих лікарів, студентів і аспірантів.

ISBN

Повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, даних, відповідної галузевої термінології, власних імен та інших відомостей несуть автори опублікованих матеріалів.

© Державна Установа "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П. Філатова НАМН України"

Зміст

Патологія рогівки

<i>Аверьянова О. С., Ковалев А. О. Дистрофия Рейса Бюклера .....</i>	4
<i>Великсар Т. А., Гайдамака Т. Б., Дрожжина Г. И. Случай эффективного лечения нейтрофической кератопатии и болезни сухого глаза после ношения мягких контактных линз .....</i>	5
<i>Великсар Т. А., Гайдамака Т. Б., Дрожжина Г. И. Эффективность антиоксидантной терапии в лечении нейтрофической кератопатии при использовании мягкими контактными линзами .....</i>	8
<i>Гайдамака Т. Б., Дрожжина Г. И., Осташевский В. Л., Иванова О. Н., Серeda Е. В., Великсар Т. А., Сули Абдель Мумен. Хирургическое лечение вторичной глаукомы при тяжелых воспалительных заболеваниях роговицы .....</i>	9
<i>Дрожжина Г.И., Гайдамака Т.Б., Ивановская Е.В., Осташевский В.Л., Коган Б.М., Иванова О.Н., Серeda Е.В., Тройченко Л.Ф., Великсар Т.А., Рязанова Л.Ю. Особенности патологии роговицы в условиях карантина при пандемии, вызванной коронавирусом SARS-COV-2 .....</i>	12
<i>Жмудь Т. М., Андрушкова О. О., Грiжимальська К. Ю., Демчук А. В. Оцінка стану бульбарної кон'юнктиви у хворих з цукровим діабетом 2 типу та без цукрового діабету .....</i>	14
<i>Жмудь Т. М., Величко Л. М., Дрожжина Г. И., Богданова О. В. Рівень експресії маркерів активації нейтрофілів у хворих з цукровим діабетом 2 типу та хворобою сухого ока .....</i>	16
<i>Заволока О. В. Динаміка бактеріальних кератитів її ступеню тяжкості у хворих на цукровий діабет .....</i>	17
<i>Иванова О.Н., Дрожжина Г.И., Тройченко Л.Ф., Вит В.В., Абрамова А.Б., Лотош Т.Д. Инновации в комплексном лечении синдрома сухого глаза тяжелой степени ...</i>	18
<i>Исакова О.А., Луценко Н.С., Рудычева О.А., Кириллова Т.С. Уровень фолиевой кислоты у пациентов с интраоперационной транзиторной эпителиопатией роговицы</i>	21
<i>Коган Б. М., Коломійчук С. Г. Порушення метаболічних процесів в роговій оболонці ока кролів при ксенокератопластиці та їх корекція кверцетином</i>	23
<i>Кулинич В. П., Назаренко И. А. Метод профилактики послеоперационного отека роговицы .....</i>	25
<i>Малачкова Н. В., Жмудь Т. М. Дисфункція мейбомієвих залоз у хворих з цукровим діабетом 2 типу .....</i>	27
<i>Манойло Т. В., Пархоменко Г. Я., Могилевский С. Ю. Отдаленные результаты имплантации роговичных сегментов «ФЕРРАРА РИНГ» при лечении кератоконуса .....</i>	29
<i>Пархоменко Г. Я., Могилевский С. Ю., Манойло Т. В., Чуйко А. Л. Анализ эффективности проведения комбинированного лечения птеригиума с использованием хирургического удаления и индивидуальной топографической эксимерлазерной коррекции .....</i>	30
<i>Пархоменко Г. Я., Присяжна С. В., Гарига К. В. Результаты лікування кістозного макулярного набряку при пігментному ретиніті .....</i>	32

Innovations in the complex treatment of severe dry eye syndrome

Ivanova O. N., Drozhzhina G. I., Troichenko L. F., Vit V. V., Abramova A. B., Lotosh T. D.
State Institution «The Filatov Institute of Eye Diseases and Tissue Therapy of NAMS of Ukraine» (Odesa, Ukraine)

The aim was to evaluate the effectiveness of topical application 5% N-Acetylcysteine solution in the complex treatment of severe dry eye syndrome with increased mucus viscosity. Topical application 5% aqueous solution of N-Acetylcysteine 4 times per day in patients with severe dry eye syndrome accompanied by conjunctival mucosal discharge showed good tolerability, reduction of subjective complaints. Significant mucolytic effect with reduction of mucus discharge in the conjunctival cavity, partial resorption of filamentous desquamation of the corneal epithelium. Impression cytology in 3 months of topical application 5% N-Acetylcysteine showed presence of mucoid substances, formation of diffusely distributed epithelial cells without signs of degeneration and formation of a full layer of epithelial cells of the surface layers of the conjunctiva. So, obtained data allows us to recommend 5% N-Acetylcysteine in the complex treatment of severe dry eye syndrome complicated by increased formation of viscous mucous discharge in the conjunctival cavity.

Рівень фолієвої кислоти у пацієнтів з інтраопераційною транзиторною епітеліопатією рогівки

Исакова О. А., Луценко Н. С., Рудичева О. А., Кирилова Т. С.

ДУ «Запорізька медична академія післядипломної освіти Міністерства охорони здоров'я України» (Запоріжжя, Україна)

Транзиторна епітеліопатія є частим явищем при проведенні хірургії катаракти. На сьогоднішній день питання впливу системних змін організму на розвиток даного стану залишається до кінця не вивченим. **Мета** - вивчити рівень фолієвої кислоти (ФК) в сироватці крові у пацієнтів з транзиторною епітеліопатією при хірургії катаракти. **Матеріал та методи.** Спостерігалися 28 пацієнтів (28 очей) з транзиторною епітеліопатією, 30 пацієнтів (30 очей) без патології епітелію рогівки. У всіх пацієнтів досліджували рівень ФК в сироватці крові. **Результати.** Виявлено значне зниження вмісту ФК у пацієнтів групи спостереження в порівнянні з контрольною групою, яка склала в середньому $11,9 \pm 0,9$ нмоль/л і $31,8 \pm 1,4$ нмоль/л відповідно ($p < 0,001$). **Висновки.** Доцільно проводити передопераційну корекцію рівня ФК у пацієнтів з катарактою при хірургічному лікуванні.

Уровень фолиевой кислоты у пациентов с интраоперационной транзиторной эпителиопатией роговицы

Исакова О. А., Луценко Н. С., Рудичева О. А., Кириллова Т. С.

ГУ «Запорожская медицинская академия последипломного образования Министерства здравоохранения Украины» (Запорожье, Украина)

Транзиторная эпителиопатия одно из частых явлений при проведении хирургии катаракты в практической деятельности офтальмохирурга. Однако, в силу своей минимальной клинической значимости, а именно быстрого

и иногда самопроизвольного разрешения, данная проблема недостаточно изучена. В литературе встречаются данные о влиянии капель-анестетиков на формирование патологической подвижности эпителия роговицы, нарушения его адгезии. На наш взгляд, это один из важных факторов, способствующих возникновению эпителиопатии, но в то же время он характеризует только местное токсическое влияние препаратов на эпителий роговицы и исключает возможные системные изменения организма. В этой работе представлен фрагмент полученных данных относительно данной проблемы.

Цель - изучить уровень фолиевой кислоты (ФК) в сыворотке крови у пациентов с транзиторной эпителиопатией при хирургии катаракты.

Материал и методы. Под нашим наблюдением находились 58 пациентов с катарактой, получивших хирургическое лечение, в возрасте от 65 до 78 лет. При проведении ФЭК использовалась мультимодальная анестезия, составляющей частью которой было эпibuльбарное обезболивание с применением трехкратного закапывания инокаина. Первую группу наблюдения составили 28 пациентов (28 глаз), у которых отмечалась транзиторная эпителиопатия, в контрольную группу вошли 30 пациентов (30 глаз) без патологии эпителия роговицы. У всех пациентов исследовали уровень фолиевой кислоты в сыворотке крови (референтные значения $10,4 \pm 42,4$ нмоль/л).

Результаты. Выявлено значительное снижение содержания фолиевой кислоты у пациентов первой группы наблюдения по сравнению с контрольной группой, которое составило в среднем $11,9 \pm 0,9$ нмоль/л и $31,8 \pm 1,4$ нмоль/л соответственно ($p < 0,001$). При этом у пациентов с транзиторной эпителиопатией отмечался дефицит ФК в 35,7% случаев, а у остальных 64,3% пациентов определялась недостаточность ФК. У пациентов контрольной группы была выявлена только недостаточность ФК в 10% случаев. Согласно данным литературы ФК участвует в синтезе ДНК и восстановлении часто обновляющихся клеток и тканей, как гемопозитических, так и эпителиальных, что может объяснить формирование транзиторной эпителиопатии на фоне сниженного содержания фолиевой кислоты. Данный вопрос требует дальнейшего изучения.

Выводы. У пациентов с транзиторной эпителиопатией роговицы выявлено уменьшение содержания фолиевой кислоты. Целесообразно проводить предоперационную коррекцию уровня ФК для снижения частоты развития интраоперационных осложнений и быстрой реабилитации пациентов с катарактой при хирургическом лечении.

Folic acid level in patients with intraoperative transient corneal epitheliopathy

Isakova O. A., Lutsenko N. S., Rudycheva O. A., Kyrylova T. S.

SI «Zaporizhia Medical Academy of Postgraduate Education of Ministry of Health of Ukraine» Zaporizhzhia, Ukraine

Transient epitheliopathy is common in cataract surgery. Nowadays, the question of the influence of systemic changes in the body on the development of this condition remains not fully understood. Purpose: to study the serum folic acid (FA) level in patients with transient epitheliopathy during cataract surgery. Materials and methods. There were 28 patients (28 eyes) with transient epitheliopathy, 30 patients (30 eyes) without pathology of the corneal epithelium. The serum FA level was examined in all patients. Results. A significant decrease in the level of FA was revealed in the patients of the observation group compared with the control group (11.9 ± 0.9 nmol/L and 31.8 ± 1.4 nmol/L respectively ($p < 0.001$)). Conclusions. It is advisable to carry out preoperative correction of the FA level in patients with cataract during surgical treatment.

Порушення метаболічних процесів в роговій оболонці ока кролів при ксенокератопластиці та їх корекція кверцетином

Коган Б. М., Коломійчук С. Г.

ДУ «Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П. Філатова НАМН України» (Одеса, Україна)

Незважаючи на значні успіхи клінічної та експериментальної офтальмології у вивченні трофіки ока, розвиток інноваційних технологій для дослідження структури або біомеханіки ока, а також різних хірургічних та консервативних методів лікування все ж таки залишається ціла низка не вирішених питань стосовно підвищення ефективності та запобігання ускладнень після операцій. За нашого часу дуже часто кератопластика різних модифікацій все ж таки залишається єдиною можливістю при різних захворюваннях ока зменшити високий рівень запальної реакції частини рогової оболонки за рахунок використання трансплантатів, що сприяє відновленню репаративно-регенеративних процесів пошкоджених тканин. На сьогоднішній день, зважаючи на дефіцит донорського матеріалу та деякі труднощі, пов'язані з отриманням штучної рогівки, використання для кератопластики рогівки свиней після певної підготовки являється вирішенням цієї проблеми при оперативному лікуванні хворих. Для підвищення ефективності проведення ксенокератопластики перед нами постало питання зниження запальної реакції в зоні оперативного втручання.

Мета: дослідження особливостей метаболічних процесів в роговій оболонці кролів при ксенокератопластиці та можливості корекції їх порушень біофлавоноїдом кверцетином.